

Sak 10: Uttalelser

Komiteens innstilling

1 Komiteens innstilling til uttalelser

2 3 4 Forslag til uttalelse 1:

5 6 Verden er større enn EU

7
8 Nei til norsk EU-medlemskap er et ja til et selvstendig og solidarisk Norge i
9 verdenssamfunnet.

10 Om lag 95 prosent av verdens befolkning er ikke med i EU. Det viktige internasjonale
11 samarbeidet for miljø, klima, solidaritet og fred skjer utenfor EU.

12 Russlands invasjon i Ukraina 24. februar har i hele 2022 rystet Europa. Norge har gitt
13 betydelig bistand til Ukraina, gjennom en koordinert innsats sammen med Storbritannia.
14 Samtidig søker Sverige og Finland å bli medlem i NATO, formodentlig fordi våre nordiske
15 naboer mener at EU-medlemskapet ikke gir sikkerhet nok. EUs militære samarbeid PESCO
16 har de siste årene skutt fart, med et mål om å styrke unionens militære kapasitet. EU vil
17 imidlertid neppe noen gang bli et alternativ til NATO. Det er ikke i tråd med norske interesser
18 å knytte Norge tettest mulig til EUs felles sikkerhets- og forsvarspolitik. Tvert imot gjør
19 Norges beliggenhet ved nordområdene og med grense mot Russland at det er strategisk
20 viktig å ha nasjonal råderett i utenriks- og sikkerhetspolitikken.

21 EU beveger seg mot å bli en stadig tettere politisk union som kan gripe inn i norsk
22 suverenitet og folkestyre på flere områder. Foruten pengepolitikken, utenriks og forsvar,
23 landbruk og fiskeri, gjelder dette også områder som energi, arbeidsmarked, helse og
24 transport. I kjølvannet av koronakrisen har EU tatt opp felles lån for unionen og innført
25 avgifter som betales direkte til EU. Det betyr enda mer styring av den økonomiske politikken
26 fra Brussel.

27 Motsetningene i EU er sterke og synlige, både ved at klasseskillene øker og
28 velferdsordninger som svekkes. Energikrisen i Europa og høy prisvekst rammer store deler
29 av befolkningen hardt, og aller hardest de som har minst fra før.

30 I flere EU-land vinner partier på ytre høyre stor oppslutning på stigende misnøye i
31 befolkningen. Det har vi sett blant annet i høstens valg i Sverige og Italia. EUs politikk har
32 påviselig ikke demmet opp for ekstreme og autoritære bevegelser, tvert imot øker
33 forskjellene og motsetningene. EUs krav om innskrenkninger av faglige rettigheter,
34 reduksjon i lønninger og mindre penger til velferdsordninger har forsterket sosial nød og
35 arbeidsledighet i flere medlemsland.

36 Håndteringen av migranter er et annet område som splitter EU og forsterker motsetningene.
37 Gjennom Schengen-avtalen knyttes Norge til en usolidarisk behandling av flyktninger og
38 asylsøkere som kommer til Europa.

39 EU-kommisjonen har en Green Deal-strategi som skal bidra til å gjøre EU klimanøytral innen
40 2050. Energikrisen reiser store spørsmål om hvordan EU skal nå dette målet i et system der
41 fri flyt av varer og tjenester overstyrer alt. Nei til EU er svært bekymret for hva dette vil si for

42 våre muligheter til å velge gode klimaløsninger, når Norge er tett koblet til EUs klimapolitikk
43 gjennom EØS-avtalen.

44 Det er dessuten fare for at EUs energi- og klimapolitikk fører til tiltak som skaper økte
45 utslipp eller miljøbelastninger andre steder i verden. EU har for eksempel vedtatt at
46 naturgass og atomkraft skal anses som bærekraftig, til store protester fra europeisk
47 miljøbevegelse. EU arbeider også for å hente mye mer energi, mineraler og andre ressurser
48 fra blant annet Nord-Afrika. Ofte vil dette skje på bekostning av økonomisk og bærekraftig
49 utvikling for lokalsamfunnene. Klima- og miljøproblemene er globale, og verden er større
50 enn EU.

51 EUs handelspolitikk overfor fattige land er preget av at EU tar del i et ressurskappløp ut fra
52 europeiske storselskapers økonomiske interesser. Land i sør gis ikke mulighet til
53 demokratisk forankret utvikling med sikte på å bygge egen industri og institusjoner.

54 EU ensretter utenrikspolitikken, og har felles posisjoner når resolusjoner skal vedtas i FNs
55 generalforsamling. Norge har benyttet vår handlefrihet i FN blant annet i spørsmål om
56 naturmangfold og patentering, vern av regnskog og fredsarbeid. Norge har vært viktig og
57 aktiv i det internasjonale samarbeidet ved å fremme kompromissforslag. Et selvstendig
58 Norge, gjerne sammen med andre små land, er nødvendig i det internasjonale samarbeidet.
59 Utenfor EU kan Norge si hva vi mener i organisasjoner som FN og Verdens
60 handelsorganisasjon (WTO).

61 Nei til EU ønsker samhold og samhörighet mellom folk på tvers av kontinenter og
62 verdensdeler. Internasjonalt samarbeid mellom selvstendige stater er en forutsetning for en
63 solidarisk verdensorden. Verden er et større fellesskap enn det EU kan tilby.

64 Å stå utenfor EU er en forutsetning for at Norge fortsatt kan føre en selvstendig, solidarisk
65 handelspolitikk og tale med en uavhengig stemme i internasjonale fora.

68 EUs energipakke 4 må avvises i denne 69 stortingsperioden

71 Nei til EU kan ikke godta at EUs energipakke 4 innføres bit for bit. Tilpasningen til EUs
72 energiunion må stoppe.

73 I dag ser vi resultatet av energipakke 3. Til og med EUs kommisjonspresident von der Leyen
74 innrømmer nå at EUs energimarked ikke fungerer. Her i Norge er det en bred tverrpolitisk
75 bevegelse for makspris for landbruk og industri og topssystem for husholdninger, at
76 eksport stanses når vannmagasinfylling faller under det normale for årstiden og
77 reforhandling av avtalene for strømkablene til England og Tyskland,

78 Energipakke 4 består av åtte direktiv og forordninger. Det kontroversielle er ytterligere
79 overføring av makt fra norske myndigheter til EU.

80 I pakken kreves det at minst 70 % av maks kapasitet på utenlandskablene stilles til rådighet.
81 Skulle det bli vedtatt er selve kjernen i kravene fra Strømprisalliansen, kontroll med
82 strømekспорт, død og begravet. Opprinnelsesgarantiordningen videreføres. Det er den som
83 gjør at Google i Tyskland kan reklamere med at de lever på fornybar vannkraft fra Norge.
84 Reguleringsmyndighet for energi, ACERs forlengede arm i Norge, skal overvåke at Norges
85 plan for å utvikle nettet er i overensstemmelse med EUs nettplass. ACER får dessuten rett til
86 å opprette nye avdelingskontor i Norge. Sjøl om norske myndigheter er uenig. Ikke mindre
87 alvorlig er det at myndighet overføres til regionale sentre, kalt ROCs. I første omgang til et
88 nordisk senter, men de skal etter hvert smeltes sammen til en felles EU-myndighet som gjør
89 vedtak med flertallsavgjørelser. I pakken er det også tiltak for økt satsing på
90 energieffektivisering og fornybar energi. Dette kan Stortinget på selvstendig grunnlag
91 gjennomføre med tilsvarende norsk regelverk.

92 I energipakke 4 lages det detaljerte regler for konsesjonsbehandling av nye vind- eller
93 vannkraftverk. Konsesjonsprosessen begrenses til 2–3 år. EU har allerede foreslått en
94 revidering med enda raskere konsesjonsbehandling av vindkraft, som regjeringen sendte på
95 høring i sommer. Forslaget til hastebehandling vakte en storm med over 6000
96 høringsuttalelser.

97 Over tid har vi sett en praksis der det innføres elementer i energipakkene stykkevis og delt.
98 Regjeringen må bruke vetoretten i EØS mot energipakke 4. Hvis regjeringen nøler, kan
99 Stortinget med vanlig flertall kreve at vetoretten tas i bruk.

100 Ved et forslag om å vedta energipakke 4 i Stortinget må den samlede
101 suverenitetsavståelsen fra energipakke 3 og 4 behandles etter Grunnlovens § 115, som
102 krever tre fjerdedels flertall.

103 Nei til EU henstiller til storting og regjering om å avvise EUs energipakke 4 nå, og senest i
104 løpet av inneværende stortingsperiode.

107 Strømprisen skal avgjøres i Norge og 108 ikke av EU

110 Det er kontrollen med våre naturressurser som har skapt det Norge vi har i dag. Vi trenger
111 rimelig kraft for varme i våre husholdninger. Vi trenger tilgang på rimelig og sikker forsyning
112 av kraft for alt næringsliv. Det gjelder ikke minst for vår industri som er bygd på dette
113 naturgitte fortrinnet og for oppbygging av den nye grønne industrien som skal avløse
114 oljeindustrien. Energieffektivisering skal sikre at norske klimautslipp kuttes. Dette er ikke
115 mulig innenfor EUs energiunion og EUs energibyrå ACER.

116 Norge har innført subsidiering av strømprisen til husholdninger der 90 % av strømpris over
117 70 øre/kWh dekkes i vinterhalvåret. Over 40 milliarder på årsbasis. Men det endrer ikke
118 selve strømprisen. Den fastsettes fortsatt på Nord Pool etter EUs markedsregler.

119 Like raus som regjeringen er på å subsidiere strømpris til husholdninger, like gnien er den på
120 strømstøtten til næringslivet. Pakken er totalt på 3 milliarder kroner, gis bare til de som har
121 strømavgifter over 3 % av omsetning, krever søknad, dekker maks 25 % av økte
122 strømavgifter, kan ikke overstige 3,5 millioner pr. foretak og gjelder kun ut desember 2022.

123 SMB Norge, Foreningen for små og mellomstore bedrifter, har gjennomført en undersøkelse
124 blant sine medlemsbedrifter. 4 % mener strømstøtten hjelper, 17 % frykter konkurs. Også
125 større bedrifter har varslet nedstenging. Ganske logisk siden strømprisene også presser
126 opp råvareprisene.

127 Forklaringen på den lite spandable pakken er såre enkel. Alt er hentet fra EUs midlertidige
128 regler for statsstøtte fra 24. mars 2022. Både de 3 %, de 3,5 millioner og at støtten er
129 midlertidig ut desember, er EU-krav. Lenger kunne ikke regjeringen gå så lenge de ikke
130 ønsker å utfordre EØS-reglene.

131 Regjeringen setter sitt håp til at kraftbransjen på nyåret vil tilby fastpriskontrakter til
132 næringslivet ned mot 70 øre/kWh. Kraftselgerne skal tilby avtaler på 3, 5 og 7 år og
133 maksimalt ta 0,5 øre mer enn de betaler kraftprodusentene. 70 øre/kWh kan høres logisk ut
134 siden det nå er en marginalslett på 90 % for alt over 70 øre.

135 Men dette vil ikke påvirke strømprisen på Nord Pool. EU opphever ikke prinsippet om at det
136 er prisen på den siste kilowattimen i den frie markedsdannelsen som setter prisen på all
137 strøm. Og det vil i mange år framover være skifergass fra USA til høy pris. Om så Norge
138 skulle halvere sin gasspris, ville det ikke hjelpe på det dysfunksjonelle strømmarkedet i EU.

139 Kontrollen over krafta og strømprisen er essensielt viktig både for husholdninger og
140 næringsliv. Det er så viktig at det må avgjøres av politiske valg i Stortinget og ikke overlates
141 til markedskreftene i skyggen av EUs energiunion og EUs energibyrå ACER.

144 Landbrukspolitikken vår vil vi styre sjølve, 145 slik avtala var!

147 I ei tid med mykje usikkerheit er det enda viktigare enn nokon gong å verne om norsk
148 landbruk. Med mat produsert på norske ressursar, over heile landet, så sikrar vi eige folk
149 rein og trygg mat.

150 Landbruket i Noreg skulle i si tid haldast utanfor da EØS-avtala vart inngått, men ein ser no
151 at det er spesielt på tre område at landbruket i Noreg og blir påverka av EØS. Desse områda
152 er:

- 153 • Matvaretryggleik og veterinære saker
- 154 • Liberalisering av landbruksvarehandelen
- 155 • Generelle og indirekte verknadar av EØS-reglar, mellom anna arbeidsinnvandring og
156 straumprisar.

157 Dette ynskjer ikkje Nei til EU skal fortsette. Noreg må styre landbrukspolitikken slik avtala
158 var!

159 Nei til EU ynskjer ikkje å vera med på meire bruk av antibiotika, og kasting av meire egg som
160 fylgje av dei nye reglane som er til revidering i EU. At dei nye reglane for antibiotikabruk vil
161 gjera at fleire land brukar mindre, er vel og bra, men at vi her må fylgje EU sine reglar slavisk
162 gjer at vi da må bruke både meire antibiotika, og over lengre tid. Dette kan vi ikkje godta.
163 Med eit landbruk som leverer den reinaste maten i verda skal vi verne om det!

164 Like eins ser vi kor feil det blir at vi skal fylgje reglane om haldbarheit på egg. Når vi skal ha
165 same lengde som land som slit med salmonella, medan vi her i Noreg ikkje har den
166 utfordringa. Det gjer at vi kjem til å måtte kaste fullt brukbare egg, noko som ikkje er bra
167 verken for miljøet eller mattryggleiken.

168 Import av landbruksvarer frå EU har over tid skote i veret. Artikkel 19 i EØS-avtala seier at
169 Norge og EU skal gjennomgå handelen med landbruksvarer annakvart år. Dette har
170 konsekvent ført til at handelsutviklinga går til EUs fordel. Denne importen går utover norsk
171 matproduksjon og foredlingsindustri. Nei til EU krev at det som måtte vera av handlingsrom
172 i EØS-avtala brukast til å endre på dette.

173 Auka matvareberedskap og matsuverenitet, slik at den norske bonden kan få produsere
174 mest mogleg mat på ressursar som er tilpassa naturgrunnlaget, er eit viktig mål. Å ha rett
175 og plikt til å produsere mat for befolkninga er ein viktig verdi. Spesielt i verdssamanheng,
176 noko som blir understreka av FN si bekymring for framtidig forsyning av mat i
177 verdssamfunnet.

180 På jernbane og taxi løper regjeringen fra 181 Hurdalserklæringen

183 Hurdalserklæringen var en seier for alle som ville utfordre handlingsrommet i EØS-avtalen.

184 Hurdalserklæringen sier at regjeringen vil: «så raskt som mulig gå i dialog med EU med mål
185 om å sikre Norge unntak fra deler av bestemmelsene i EUs fjerde jernbanepakke».

186 Samferdselsminister Jon-Ivar Nygård sier til Fri Fagbevegelse at de har fått konstruktiv
187 tilbakemelding fra EU-kommisjonen på at de sammen kan se på unntaksbestemmelsene.

188 Fra 25. desember 2023 pålegger jernbanepakken anbud. De såkalte unntaksbestemmelsene
189 er det knapt noen som tror kan endre det. Skal Norge få unntak må det tas opp i EØS-
190 komiteen og få EUs støtte der. Det har regjeringen ikke vist tegn til at den vil gjøre, og da er
191 Hurdalserklæringen uten verdi.

192 Det har skapt sterke reaksjoner fra de jernbaneansattes forbund at regjeringen heller ikke
193 følger Hurdalserklæringens nei til oppsplitting av jernbanen. Solberg-regjeringen rakk ikke å
194 anbudsutsette to pakker på Østlandet som Vy kjører i dag. I stedet for å tildele begge til Vy
195 legges det nå opp til en deling mellom Vy og Flytoget. Det Nygård og regjeringen gjør, er å
196 innrette seg etter EU-regelverket i strid med lovnader om å skape og bruke et handlingsrom.

197 I Hurdalserklæringen ville regjeringen reversere frislippet av taxinæringen. Erklæringen lovte
198 gjeninnføring av fylkeskommunal regulering av antall løyver, tilknytningsplikt til
199 drosjesentral og driveplikt. Det gjorde de vel vitende om at ESA i februar 2017 sendte over
200 en grunnlagt uttalelse om at behovsprøving av løyver og sentraltilknytning var i strid med
201 EØS-avtalen. Nettopp de to endringene Solbergregjeringen gjennomførte som sier fritt fram
202 for Uber og gjør at taxiyrket ikke er til å leve av.

203 Det regjeringen har innført, er krav om taklampe, taksameter og uniform.

204 Både når det gjelder jernbane og taxi er det tydelig at det er EU og ESA som holder i rattet.
205 Regjeringen har så langt ikke funnet døren inn til handlingsrommet. Nei til EU utfordrer
206 regjeringen til å tenke seg om en gang til og følge opp det som loves i Hurdalserklæringen.